

Aigua i sanejament

Andreu Corominas Renter

Agua y saneamiento en las ciudades del mundo
UN-HABITAT . 2003

Es tracta d'una extensa publicació (263 pàgines) que, en el seu subtítol, “Accions locals per a aconseguir objectius mundials”, concreta el seu objectiu principal: fer difusió d'experiències concretes locals en zones urbanes d'ingressos mitjans i baixos, amb l'adaptació de les qual a altres circumstàncies locals ajuden a la consecució de dos de les fites de l'Objectiu de Desenvolupament del Mil·lenni núm. 7 de “Garantir la sostenibilitat ambiental”, en concret:

- Reduir a la meitat, per a l'any 2015, la proporció de persones que no tenen accés sostenible a aigua potable i sanejament.
- Millorar considerablement, per a l'any 2010, la vida de com a mínim 100 milions d'habitants dels barris més precaris.

La major part del volum desenvolupa continguts genèrics i introductoris als problemes d'aigua, sanejament i higiene totalment centrats en les zones urbanes, com a part prèvia a la concreció dels exemples d'experiències locals.

En el primer capítol es fa èmfasi en la subestimació que, a partir de l'errònia interpretació de les dades estadístiques disponibles, es realitza sobre el nombre d'habitants urbans amb subministrament inadequat d'aigua i sanejament. Aquestes estadístiques, basades en l'informe d'Avaluació Mundial de la Situació del Subministrament d'Aigua i del Sanejament de l'OMS i l'UNICEF (informe d'Avaluació 2000), fan referència a la proporció de població tant urbana com rural que disposa de sistemes millorats de provisió d'aigua o sistemes millorats de sanejament, però no fan referència a la població que disposa de provisió adequada o higiènica. Es pot tenir accés a una provisió millorada d'aigua (una aixeta pública, per exemple), però que no sigui adequada (aigua que no sigui potable o no en quantitat insuficient, llargues cues...)

En aquest sentit és necessari destacar que menys de la meitat de la població urbana d'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina compta amb una provisió adequada d'aigua i sanejament, encara que el 85% de la població urbana de les dites regions tingui provisió daigua millorada i el 84% estigui dotada de provisió millorada de sanejament. En resum: sovint les deficiències de provisió d'aigua i sanejament en àrees urbanes són molt més greus del que suposen els governs i les agències internacionals.

En el següent capítol s'analitza l'impacte en mortalitat i morbiditat que té la provisió deficient en serveis d'aigua i de sanejament a partir de dades estadístiques per a un gran nombre de ciutats, com es fa en totes les anàlisis de l'obra.

A partir d'aquesta situació marc-provisió real i els impactes que suposa per a la salut s'analitzen les causes de les deficiències en la provisió urbana d'aigua i sanejament a tres nivells: a nivell de llar o barri, a nivell de ciutat o municipi i a nivell regional, nacional i internacional. Entre les deficiències es destaca la debilitat de molts governs locals, la falta de fons, la poca representació dels beneficiaris i la falta d'organitzacions locals (ja sigui públiques, privades, comercials, ONG, de base comunitària, etc.) que puguin desenvolupar la solució més adequada de baix cost (segons la capacitat de pagament dels beneficiaris) i establir i administrar un sistema de recuperació de costos a partir de les quotes dels usuaris.

Hi ha un capítol dedicat al controvertit tema de la privatització dels serveis d'aigua i sanejament, on s'advoca per que la privatització dels serveis (naturalment amb regulació) pugui ser una de les solucions adequades en aquells barris precaris en què els usuaris puguin pagar el servei (a un preu raonable), i no una alternativa pragmàtica per als barris de baixos ingressos encara que exposa pocs -però interessants- exemples respecte d'això.

El llibre fa també insistència en la necessitat d'una gestió integrada dels recursos hídrics entre les diferents administracions i usuaris, identificant els diferents problemes. Es promou en aquest sentit, com una de les solucions, l'educació, particularment en valors, com a agent de canvis de comportament i actitud enfront de l'ús de l'aigua.

Finalment es defineix la governabilitat, detallant la interacció entre el govern i la societat civil pel que fa a l'aigua i sanejament, i donant exemples locals sobre els dos tipus de models que proposa, quan els organismes convencionals (públics o privats) amb un bon govern són capaços de proporcionar la provisió d'aigua i sanejament i en els casos en què són incapaços, com aquests poden recolzar les inversions des de la base.